

Kentsel Ölçekte Peyzaj Uygulama Projesinin Hazırlanması: Koçarlı-İncirliova Karayolu Örneği

Derya Gülçin^{1*}

Özet: Yerel yönetimler ile akademi işbirliği çerçevesinde hazırlanan projelerin temel hedefi, hem peyzaja fonksiyonel katkılar sağlamak hem de insanların sosyal, rekreasyonel, kültürel ve ekonomik olanaklarını arttırmaktır. Planlama ölçeğinden tasarım ölçeğine kadar gerçekleşen proje aşaması süreçlerinin başarı ile yönetildiği projelerin uygulanması akademik katkının eyleme dönüşmesindeki en büyük etkidir. Peyzaj tasarımının hedefine ulaşması, teorinin pratiğe dönüşmesi ile mümkündür. Bu çalışma, Koçarlı Belediyesi ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü işbirliği ile gerçekleştirilmiştir. Koçarlı-İncirliova karayolunun tasarlanmasına yönelik tasarım süreci sunularak uygulama önerileri geliştirilmiştir. Koçarlı yerleşim alanında örnek bir peyzaj uygulama projesinin hazırlanmasındaki kavramsal yaklaşım, Koçarlı-İncirliova karayolunda açık alan bağlantılılığını ve sürekliliğini sağlayacak, aynı zamanda rekreasyonel ihtiyaçlara cevap verebilecek bir alanın tasarlanmasına dayanmaktadır. Bu çalışma ile tasarım alanının Koçarlı kimliğine katkı sağlayacağı ve zamanla kentsel odakları çevresinde bulunduracağı öngörülmektedir. Öneri tasarımın, mekânın özellikle rekreasyonel ve görsel değerini artırması hedeflenmektedir. Sonuç olarak, hazırlanan uygulama projesi çeşitli uzmanlar tarafından değerlendirilmiş, proje Koçarlı belediyesi ve uzman öğretim üyelerince başarılı bulunmuştur. Belediye tarafından uygulama çalışmalarının imar iznine bağlı olarak çeşitli revizyonlarla gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir.

Anahtar kelimeler: Peyzaj tasarımı, kentsel tasarım, rekreasyon, uygulama projesi, Koçarlı

Development, Production and Implementation of A Landscape Design: Koçarlı-Incirliova Case

Abstract: The main goal of implementation projects developed by the framework of academic cooperation with municipalities and managers is to provide ecological, economic, visual or recreational contributions to the landscape and to increase the social, cultural, and economic opportunities. When the project phases are successfully managed from a coarse scale to a fine scale, the implementation can be effectively done, and this is significant for the transformation of the academic contribution into action. This study was carried out in cooperation with Koçarlı Municipality and Landscape Architecture Department of Aydın Adnan Menderes University. Suggestions for the design of the Koçarlı-Incirliova highway were developed targeting to maintain continuity of green spaces and meet recreational needs of people in the project area. It is believed that the designed area will contribute to the identity of Koçarlı by having been increased particularly recreational and visual qualities, and therefore the project area will be one of the landmarks in time. As a result, the implementation project was presented and it was evaluated by various experts. Although the implementation project was found successful by the municipal and professional experts, it was stated that the implementation will be carried out with some revisions due to the zoning permission.

Keywords: Landscape design, urban design, recreation, implementation project

¹**Address:** Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Aydın, Türkiye

***Corresponding author:** derya.yazgi@adu.edu.tr

Citation: Gülçin, D. (2020). Kentsel Ölçekte Peyzaj Uygulama Projesinin Hazırlanması: Koçarlı-İncirliova Karayolu Örneği. Bilge International Journal of Science and Technology Research, 4 (2): 129-140.

1. GİRİŞ

Dünyada hızla artan kentleşme, yerel yönetimlerin ve peyzaj tasarımcı/plancılarının çeşitli stratejiler geliştirmesini sağlamıştır (Ahern, 1995; Fongar et al., 2019). Örneğin; Avrupa’da kompakt şehir stratejileri geliştirilmiş ve şehir içindeki yeşil altyapının korunmasına yönelik düzenlemeler geliştirilmiştir (Artmann et al., 2019; Hansen et al., 2019). Stratejilerin uygulanmasında belediye ile işbirliği çerçevesinde yapılan projelerin hedefinde araç kullanımının azaltılması, kent çevresindeki tarım alanlarının korunması, kentsel yeşil alanların artırılması ve kırsal alanlardaki biyolojik çeşitliliğin korunması yer almaktadır (Ribeiro ve Barao, 2006; Koppen et al., 2014). Kompakt şehir stratejisinde her ne kadar temel hedef doğa koruma olsa da artan yapılaşma kısmen peyzaj üzerinde baskı yaratmaktadır (Jim, 2004). Bu nedenle, alternatif çözüm olanaklarının üretilmesinde mevcut peyzaj yapısının detaylı olarak analiz edilmesi, zamansal değişimin izlenmesi ve değişim/dönüşüm etkilerinin sayısallaştırılması önemlidir (Taubenböck et al., 2012; Marsal-Llacuna et al., 2015).

Türkiye’de kent parklarının oluşturulması ve yönetimi yerel yönetimlerin idaresinde bulunmaktadır. Özellikle rekreasyon alanlarının planlanmasında ve tasarlanmasında yerel yönetimler aktif rol oynamaktadır (Koçyiğit ve Yıldız, 2014). Yerel yönetimlerin stratejik hedeflerinden bazıları; rekreasyonel faaliyetlere hizmet verecek aktif yeşil alanlar oluşturmak, yeşil alanların bakımını yaparak sürdürülebilirliğini sağlamak, kullanıcıların ortak kullanabileceği (sıhhi tesis vb.) mekânlar tasarlamaktır (Gözlükaya, 2007; Dönmez, 2016). Kentlerde potansiyel yeşil alanlar arasında kent parkları, kent ormanları, tema parkları, kıyı alanları, meydanlar, kamu kurum ve kuruluşlarının bahçeleri ve üniversite kampüsleri yer almaktadır (Çorbacı et al., 2020). Kent sistemi içindeki yeşil alanlar, kullanıcıların ihtiyaçlarına ve isteklerine cevap veren, yapısal alanlar ile kent arasında denge kuran, görsel açıdan estetik değerler sunan, kentsel yaşam kalitesini arttıran alanlardır (Rasidi et al., 2012; Wolff et al., 2020). Aktif yeşil alanlar arasında yer alan parkların kolay ulaşılabilir olması, sosyal ve kültürel etkileşime olanak sağlaması, her yaş grubunun isteklerine cevap verecek rekreasyonel aktiviteleri barındırması gerekir (Özkır, 2007). Kent parkları; konumlarına, fonksiyonel özelliklerine, kişi başına düşen alan miktarına, donatı elemanlarına, kullanıcı gruplarına göre tasarlanmalı ve uygulamaya elverişli olacak şekilde planlanmalıdır (Başalma et al., 2017).

Gelişmiş ülkelerde kent kimliğini yansıtan parkların planlama ve tasarım aşaması incelendiğinde yerel yönetimin peyzaj mimarları ile işbirliği içerisinde çalıştığı görülmektedir (Parolek et al., 2008). Bunun en iyi örneklerinden birisi Amerika’daki Central Park’tır. Central Park’ın tasarlanmasında peyzaj mimarlığı disiplininin öncü isimlerinden Frederick Law Olmsted ve Calvert Vaux birlikte çalışarak peyzaj mimarlığı temelini geliştirmesinde katkı sağlamışlardır. Tasarım prensiplerinin temelinde ise doğa ile kentin bütünleşmesinin yanı sıra rekreasyonun ön plana

çıkması ve sosyal iletişimin güçlenmesi yer almıştır (Özdemir, 2008).

Güncel araştırmalara göre, kentlerde rekreasyon alanlarına olan mesafenin ve yeşil alan miktarının insan sağlığını önemli seviyede etkilediğini göstermiştir (Lee and Maheswaran, 2011; Li et al., 2019; Šebo et al., 2019). Rekreasyon alanları, eğlence ya da dinlenme olanağı sağlamalarının yanı sıra, kentsel gürültü seviyesini azaltarak ve ayrıca yeşil alanlar aracılığı ile hava kalitesini/konforunu artırarak çeşitli ekosistem hizmetleri de sağlarlar (Vallecillo et al., 2019). Bu nedenle, kentsel peyzajın yakın çevresindeki alanların (örneğin kent ormanı, kıyı alanı, park vb.) ulaşılabilir olması rekreasyon karakterinin ve rolünün belirlenmesinde önemli bir kriterdir (Yenice, 2012; Liu et al., 2017).

Rekreasyon alanlarına ulaşım sağlanmasında bisiklet yollarının rolü büyüktür (Ankaya ve Aslan, 2020). Türk Standartları Enstitüsünün (TSE), bisiklet yollarının planlanması için oluşturduğu bazı ölçütler (bisiklet yolu genişliği, bisiklet park yerlerinin konumu, taşıt yolu ve bisiklet yolunun birbirinden ayrılması vb.) bulunmaktadır. Bisiklet yollarının tasarlanması için ölçütler belirlenmesine ve çeşitli kentler için yapılan bisiklet yolu tasarım projeleri bulunmasına rağmen Türkiye’de henüz her şehirde bisiklet yolu ağının planlanmamış olması, ulaşım altyapısındaki en büyük eksikliklerden birisidir (Mert ve Öcalır, 2010). Son yıllarda yapılan yerel yönetimlerin uyguladığı çalışmalarda bisiklet yolu öneren ulaşım planları olsa da, bisiklet için ayrılan alan miktarı oldukça sınırlıdır.

Bu çalışma, Koçarlı Belediyesi ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü işbirliği ile gerçekleştirilmiştir. Koçarlı ilçesi yerleşim alanı ve açık alanları incelenerek, Koçarlı-İncirliova karayolunun planlanması ve tasarlanmasına yönelik değerlendirme ve öneriler geliştirilmiştir. Koçarlı yerleşim alanında peyzaj değerlendirmelerinin yapılması ve peyzaj uygulama projesinin hazırlanmasındaki kavramsal yaklaşım, Koçarlı-İncirliova karayolunda açık alan bağlantılılığını ve sürekliliğini sağlayacak, aynı zamanda rekreasyonel ihtiyaçlara cevap verebilecek bir alanın tasarlanmasına dayanmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmanın hedefleri aşağıda sunulmuştur:

- Koçarlı yerleşim sınırı içerisinde yeni bir rekreasyon alanının oluşturulması,
- Koçarlı-İncirliova karayolunda bisiklet yolunun tasarlanması
- SWOT analizi, fonksiyon diyagramı ve uzman eleştirileri doğrultusunda master planın hazırlanması
- Uygulama projesinin tamamlanması

Bu çalışma; (1) Aktif olarak kullanılacak bir proje alanında hangi program elemanlarına yer verilebilir?, (2) Farklı kullanıcı gruplarının rekreasyonel faaliyetleri göz önüne alınarak hangi tasarım önerileri sunulabilir? Soruları çerçevesinde yürütülmüştür.

2. MATERYAL ve YÖNTEM

Bu çalışmanın ana materyallerini, Koçarlı Belediyesi tarafından hazırlanan mevcut vaziyet planı ve imar planı oluşturmaktadır. Buna ek olarak, teknik detayları gözlemlemek amacıyla çevre analizinde çekilen fotoğraflar da materyal olarak kullanılmıştır.

Koçarlı ilçesi, Aydın iline 24 km uzaklıktadır ve Aydın'ın Karpuzlu, İncirliova, Germencik ve Söke İlçeleri ile komşudur. Koçarlı ilçesinde, Akdeniz havzasında parçalı desene sahip olan fıstık çamı (*Pinus pinea* L.) hem doğal hem de ağaçlandırma yoluyla kültürel olarak mekânsal yayılış gösterir (Varol ve Tatlı, 2002). Aynı zamanda yabancı zeytinlerin (*Olea europaea* L.) oluşturduğu galerilere de rastlamak mümkündür.

İlçedeki kültür varlıkları arasında Amyzon antik kenti, Cihanoğlu kulesi, tarihi camiler ve arkeolojik sit alanları yer almaktadır. Özellikle son dönemde Koçarlı kent ormanının mesire yeri olarak düzenlenmesi, yamaç paraşütü için altyapının oluşturulması ve dağcılık faaliyetlerinin yaygınlaşması ilçede turizmin gelişmesini sağlamıştır (Aydın Belediyesi, 2019).

Bu çalışma, Koçarlı merkezinden İncirliova'ya bağlanan karayolunun Şekil 1'de sunulan bölümünde yürütülmüştür. Çalışma alanının kuzeydoğusu ve kuzeybatısı tarım alanları ile çevrilidir. Çalışma alanının güneyinde ise yerleşim alanları bulunmaktadır. Alanda kentsel yeşil alanların miktarı oldukça azdır ve tarım alanı sınırındaki spontan vejetasyonun (kendiliğinden doğal olarak oluşan) Büyük Menderes Havzasındaki tipik türlerine rastlamak mümkündür.

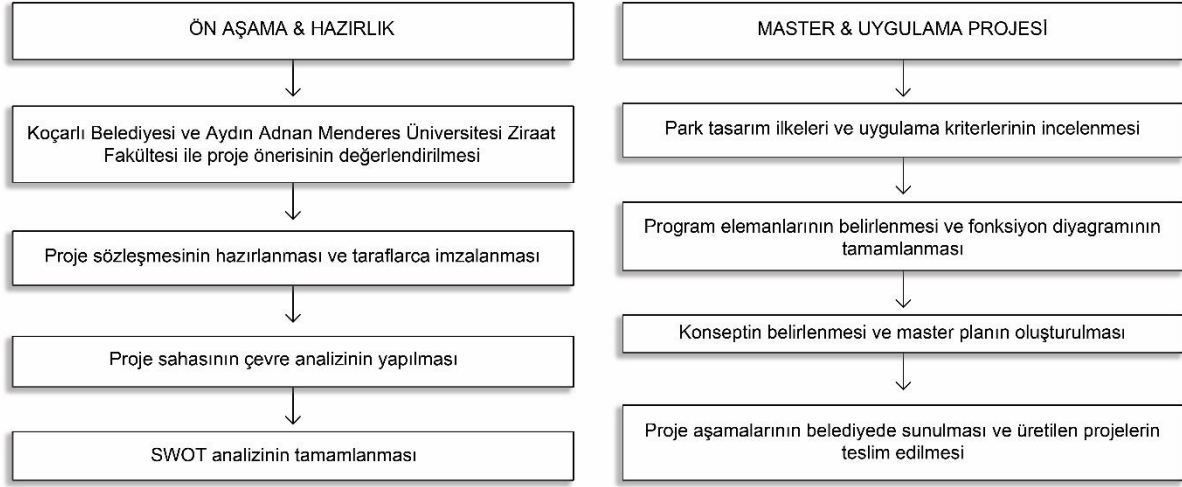
Şekil 1. Proje alanı

Şekil 2'de sunulan yöntem akış şemasında görüldüğü üzere, bu çalışma ön aşama ve hazırlık ile master projesi olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır. Ön aşama ve hazırlık kapsamında, ilk olarak Koçarlı Belediyesi ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi yönetimi ile proje önerisi değerlendirilmiştir. Bir sonraki aşamada, proje sözleşmesi hazırlanarak taraflarca imzalanmıştır. Mevcut vaziyet planı ve ilçe imar planı dijital ortamda çalışmaya olanak sağlayacak şekilde temin edilmiştir. Ayrıca, projenin hazırlanmasına yönelik eksik veri olduğu durumda arazi ölçümleri ve haritacılık hizmetlerinden yararlanılmıştır. Proje sahası çevre analizi kapsamında ziyaret edilmiş ve proje detaylarını şekillendirecek ön notlar kaydedilerek, alanı net olarak tanımlayan fotoğraflar çekilmiştir. Çevre analizinden sonra güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditleri ifade eden SWOT analizi yapılmıştır.

Master & uygulama projesi aşamasının ilk adımı tasarım ilkeleri ve uygulama ölçütlerinin incelenmesidir. Peyzaj tasarım sürecinin çevre analizinden başlayarak, işlev diyagramı, avan proje, master plan ve uygulama projesi ile tamamlanması gerekir (Bilgili et al., 2018). Bu bağlamda, çevre analizi bittikten sonra fonksiyon diyagramı oluşturulmuş ve ardından kavramsal yaklaşım belirlenmiştir. Bu bağlamda, önerilen sosyal donatı elemanlarının her türlü kullanıcı grubuna uygun olarak tasarlanması ve doğa ile uyumlu tasarım çizgilerine yer verilmesi hedeflenmiştir. Proje kapsamında önerilen bisiklet yolunun hedefleri ise aşağıda sunulmuştur:

- Bisiklet kullanımında güvenliğin artırılarak, hem motorlu taşıtlar hem bisikletler hem de yayalar için güvenli bir trafik ortamının oluşturulması,
- Bisikletin kent içi ulaşımında kullanımının yaygınlaştırılması,

- Bisiklet yolculuklarının konforunun artırılarak taşıt trafiği içinde bisiklet sürüş stresinin azaltılması,
- Bisiklet kullanımının toplumun tüm kesimleri arasında yaygınlaştırılması

Şekil 2. Yöntem akış şeması

Tasarım aşaması çeşitli eskiz çalışmaları ile şekillenmiş ve AutoCAD 2019 yazılımında detaylandırılmıştır. Master plan ise Adobe Photoshop CS5 yazılımı ile görselleştirilmiştir. Tasarımın üç boyutlu olarak görselleştirilmesi amacıyla SketchUp modelleme yazılımı kullanılmıştır. Bu bölümde çalışmada kullanılan materyal ve yöntem açıkça ifade edilmelidir.

3. BULGULAR

Alan analizi sonucunda yapılan ve güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditlerden oluşan SWOT analizi proje ekibinde yer alan uzman öğretim üyeleri ile tamamlanmıştır. SWOT değerlendirmesine göre öneri bisiklet rotasının Koçarlı ilçesi sınırında sona ermek

zorunda olması bu çalışmanın zayıf yönüdür. Bunun yanı sıra, proje alanının kentsel mekânlarla ilişkisi arasında güçlü bir bağ bulunamamıştır. Bunun temel sebebi, proje alanındaki bitki varlığının eksikliğidir. Kent ağaçlarının ekosistem servislerine katkısı olduğu için (karbon tutma, gürültü engelleme, kirlilik tutma vb.) özellikle değişen iklim koşullarına adaptasyonun sağlanmasında bitki varlığına ihtiyaç vardır. Proje alanı ile yakın çevresindeki yerleşim alanları arasındaki eğim farkı sebebiyle, uygulama aşamasında kazı-dolgu çalışmalarına yer verilecek olması projedeki bir diğer zayıf yönüdür (Şekil 3).

Şekil 3. SWOT analizi

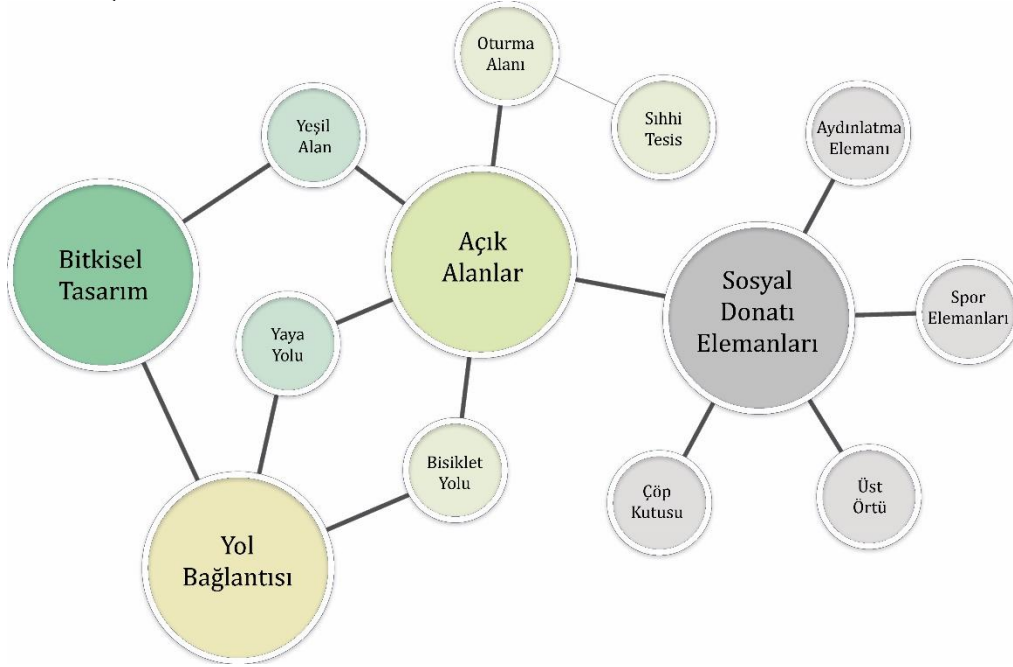
SWOT analizinde vurgulandığı üzere alandaki tek tehdit, taşıt trafiğinin oluşturduğu tehlikedir. Bisiklet yolunun tasarlanmasında kara yolundaki aktif trafiğin göz önünde bulundurulması gerekliliği açıktır. Güçlü yönler göz önünde bulundurulduğunda, belediyenin desteği ilk sıradadır. Koçarlı Belediyesi, hem proje aşamalarının hedefine ulaşabilmesi amacıyla harita temini, alanın mevcut raporu, nazım imar planı vb. materyalleri sağlamıştır. Projenin bir diğer güçlü yönü

ise, proje alanının konumudur. Alan, hem Koçarlı merkezine hem de Aydın il merkezine yakın olduğu için önerilen bu yeni kentsel mekânla hem kentliyi hem de kırsal insanı buluşturabilecek potansiyele sahiptir. Proje alanındaki güçlü yönlerden birisi de yeni bisiklet ve yaya yolunun tasarlanmasına olanak verecek ölçülere sahip olmasıdır. Bu proje, Koçarlı Belediyesi'nin başvurusu ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından finansal açıdan teşvik edilme potansiyeli taşımaktadır.

SWOT analizi sonucunda belirlenen olanaklar incelendiğinde, bisiklet ve yaya yolu için uygun ve düz arazi yapısı ilk sıradadır. Önerilen bisiklet yolunda İncirliova istikametine doğru gidiş yapılabileceği gibi, İncirliova istikametinden Koçarlı merkezine de geri dönüş yapılabilecektir. Dolayısıyla bisiklet yolunda ring yapmak mümkün olacaktır. Alanın, ulaşım yönünden kolay olması ve öneri fikirler ile rekreasyonel açıdan çeşitli servisler sunma potansiyeli vardır.

Yeşil altyapı güçlendirildiği takdirde alanda kullanıcıların vakit geçirme ihtimali artabilir ve proje alanı, zaman içinde daha çok kullanılmaya başlanabilir. Bu öngörüler göz önünde bulundurulduğunda, proje alanının kent kimliğine katkı sağlaması ve zamanla kent belleğinde yer alması beklenmektedir. Bu bağlamda, alanın kent vizyonu bakımından bir prestij alanına dönüşme olanağı vardır. Ayrıca, yayalara karayolu kenarında yürüyüş imkânı sunan yürüyüş yolu da olanak olarak değerlendirilmiştir.

Program elemanları bitkisel tasarım, açık alanlar, sosyal donatı elemanları ve yol bağlantısı başlıkları altında gruplandırılmıştır (Şekil 4). Bitkisel tasarıma yer verilen alanlar açık yeşil alanlar ve yaya yollarıdır. Yol bağlantısı, yaya yolu ve bisiklet yolundan oluşmaktadır. Bisiklet yolu ve yeşil alanlara ek olarak açık alanlardaki program elemanları oturma alanları ve sıhhi tesislerdir. Aydınlatma elemanı, spor elemanları, çöp kutusu ve üst örtü ise sosyal donatı elemanları başlığı altında sınıflandırılmıştır. Program elemanları arasındaki bağın kuvveti, çizgilerin kalın ve ince olmasına göre farklılık göstermektedir. Örneğin; sosyal donatı elemanları ve açık alanlar arasında kuvvetli bir bağ vardır. Fonksiyon diyagramı belirlendikten sonra, projenin kavramsal yaklaşımına karar verilmiştir. Projenin kavramsal yaklaşımı öneri bisiklet ve yaya yolu ile aktif peyzajlar yaratılarak; "herkes için tasarım", bir diğer deyişle tüm kullanıcı gruplarına hitap eden bir tasarım yapmaktır.

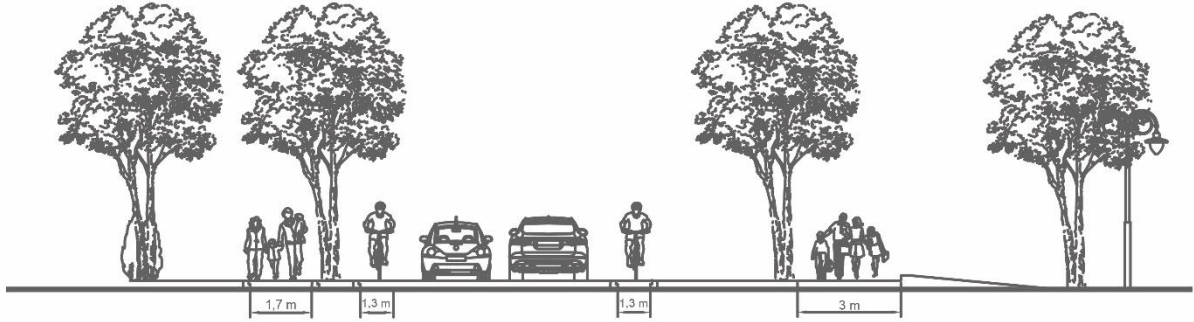
Şekil 4. Fonksiyon diyagramı

Çalışma sonucunda üretilen master planı, planın okunabilmesi için üç ayrı bölüm olarak Ek 1’de sunulmuştur. Ek 1’de görülebileceği üzere program elemanları doğa ile uyumlu ve genel tasarım ilkelerine uygun olarak tasarlanmıştır. Program elemanlarına ait bazı detaylar üç boyutlu görseller ile sunulmuştur.

Bisiklet yolu standartlarının belirlenmesinde T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2015 yılında yayınlanan 29521 sayılı yönetmelik referans alınmıştır. Tasarlanan bisiklet yolunda, taşıt yolu ile bisiklet yolu birbirinden en az 25 cm genişliğinde devamlı çizgi ile ayrılmıştır. Bisiklet yolu genişliği TS 10839’a uygun olarak tasarlanmıştır. Bisiklet yolunun kenarındaki yaya yolunun genişliğinin belirlenmesinde evrensel tasarım ölçütleri (herkes için tasarım) referans alınmıştır. Buna göre, yaya yolu 120 cm genişliğinde tasarlanmıştır. Bitkisel tasarımda, yetiştirme ortamı koşulları göz önünde bulundurularak uygulamada dikilecek ağaç ve çalıların araç ve yaya trafiğini engellemeyecek şekilde olmasına dikkat edilmiştir. Önerilen ağaçların yola mesafesi minimum 1-1,5 metre alınmış, yaya ve taşıt trafiğinin engellenmemesi için ağaçların taçlarının

altında yayalar için en az 2,5 metre net aralık (dalsız gövde) bırakılmıştır. Yol ve park alanlarında yukarıdan aydınlatma öğeleriyle ağaçların düzenlenmesi birlikte ele alındığında başarı sağlanmaktadır. Tasarımda, tasarımın temel ilkelerine uymaya özen gösterilerek görsel ritim, form ve düzen konusunda uyum sağlanmıştır. Sosyal donatı elemanlarında tüm kullanıcıların kullanımına uygun ve doğa ile uyumlu malzeme seçilmiştir. Bisiklet sürücülerinin, bisikletlerini güvenli olarak bırakabilecekleri, aydınlatması olan, hava koşullarına dayanıklı, motorlu taşıt trafiğinden arındırılmış bisiklet park yerleri ihtiyacı karşılayacak oranda önerilmiş ve tasarlanan bisiklet park yerlerinde TS 11782 standartları sağlanmıştır. Bisiklet park yerleri araç ve yaya trafiğine engel olmayacak şekilde, bisiklet yollarına yakın ve güvenli olacak şekilde tasarlanarak bilgilendirici işaret ve levhalarla tanımlanmıştır.

Ek 2’de ise projenin uygulama detaylarına yer verilmiştir. Önerilen tüm program elemanlarına ait teknik detay ve ölçülendirme çizilmiş ve detaylar kesitlerle desteklenmiştir. Örnek olarak çalışma alanının güneyinden kuzeye doğru alınan DD kesiti Şekil 5’de sunulmuştur.

Şekil 5. Proje alanı DD kesiti

4. TARTIŞMA ve SONUÇLAR

Yerel yönetim ve üniversite işbirliği ile karşılıklı fikir alışverişi sonucunda ortaya uygulanabilir, rekreasyonel hizmetlerin artmasını sağlayacak ve kent belliginde yer alacak mekânlar oluşturulabilir. Tasarım ve uygulama projelerinin üretilmesinde yerel yönetim destekli işbirliği, bilimsel bilginin teoriden pratiğe dönüşmesindeki en büyük avantajlardan birisidir.

Dünyaca ünlü kentsel odak niteliğindeki parklarda, parkın tasarım başarısının arkasında şehir halkı, yerel yönetimler ve park komisyonunun birlikte çalışmasının yanında, şehir plancıları ve peyzaj mimarlarının ortak çalışmaları vardır. Kentsel mekânların sürdürülebilir kaliteli hizmet sunmasının, hem kente hem de kentliye katkı sağladığı görülmektedir. Bu alanlar, kullanıcıların dinlenme, öğrenme ve eğlenme gibi rekreasyonel faaliyetlerini gerçekleştirici bir ortam sağlanmaktadır. Özellikle tasarımı başarı ile tamamlanan parklar kent kimliği ve ekonomisi için önemli bir değer oluşturmaktadır.

Bu proje sonucunda “herkes için tasarım” temelli rekreasyonel taleplere cevap verebilecek yeni bir mekân tasarımı tamamlanmıştır. Evrensel tasarım ölçütlerinin

benimsenmesinden dolayı alanının kullanıcılar tarafından aktif olarak kullanılacağı ön görülmektedir. Peyzaj tasarımda mekânsal kompozisyon oluşturulurken tasarım amacına uygun kullanımlar önerilmiş, sosyal olanaklar sağlanmış, ergonomik detaylar sunulmuştur. Projenin uygulama aşamasında, imar iznine ve yapı müsaadesine bağlı olarak çeşitli revizyonlar yapılabilir. Ancak, projenin orijinal tasarım ve öneriler doğrultusunda uygulanmasının projenin gerçek hedeflerine ulaşabilmesi bakımından önemli olduğu vurgulanmıştır.

Teşekkür

Bu çalışma, Prof. Dr. Çiğdem Kılıçaslan, Prof. Dr. Bülent Deniz ve Dr. Öğr. Üyesi Özgür Kamer Aksoy’un yönlendirici fikirleri doğrultusunda yürütülmüştür. Koçarlı Belediyesi ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü arasında yapılan döner sermaye sözleşmesi kapsamında yürütülen "Koçarlı Belediyesi Peyzaj Analiz ve Değerlendirmelerinin Yapılması ve Peyzaj Uygulama Projesi Hazırlanması" başlıklı çalışma 18/07/2019 tarihinde resmi olarak başlamış ve bir yıllık zaman sürecinde tamamlanmıştır. Proje ekibine ve yüksek lisans öğrencisi Tuğba Coşkun’a teşekkür ederim.

KAYNAKLAR

- Ahern, J. (1995). Greenways as a planning strategy. *Landscape and Urban Planning*, 33(1), 131-155.
- Ankaya, F. Ü., Aslan, B. G. (2020). Kent İçi Ulaşımında Bisiklet Yollarının Planlaması; Dünya ve Türkiye Örnekleri. *Ulusal Çevre Bilimleri Araştırma Dergisi*, 3(1), 1-10.
- Artmann, M., Kohler, M., Meinel, G., Gan, J., Ioja, I. C. (2019). How smart growth and green infrastructure can mutually support each other—A conceptual framework for compact and green cities. *Ecological Indicators*, 96, 10-22.
- Aydın Belediyesi, (2019). Koruma Amaçlı Nazım İmar Plan Açıklama Raporu. <http://aydin.bel.tr/Content/assests/Videolar/2312019154319.pdf> (Erişim Tarihi: 20.05.2020).
- Başalma, D.E., Uslu, A., Körmeçli, P. Ş. (2017). Kent parkı kalite göstergelerinin değerlendirilmesi kapsamında bir deneme: Ankara/100. Yıl Birlik Parkı Örneği. *International Journal of Landscape Architecture Research*, 1(1), 08-13.
- Bilgili, B. C., Gökyer, E., Özyavuz, M., Çorbacı, Ö. L. (2018). Peyzaj Tasarımında Coğrafi Bilgi Sistemleri Kullanımının Değerlendirilmesi: Çankırı Karatekin Üniversitesi Yerleşkesi Örneği. *Düzce Üniversitesi Ormancılık Dergisi*, 14(2), 1-16.
- Çorbacı, Ö. L., Turna, T., Oğuztürk, G. E. Kamusal Alanların Peyzaj Düzenlemesi Açısından Erişilebilirliğinin İncelenmesi; Dicle Üniversitesi Kampüsü Örneği. *Düzce Üniversitesi Ormancılık Dergisi*, 16(1), 105-127.
- Dönmez, Y. (2016). Investigation of Active Green Spaces within the Criterion of Earthquake Park Concept: Case Study of Safranbolu City. Efe, R., Cürebal, I., Gad, A., Toth, B. (Eds.) *Environmental Sustainability and Landscape Management*.
- Fongar, C., Randrup, T. B., Wiström, B., Solfeld, I. (2019). Public urban green space management in Norwegian municipalities: A managers' perspective on place-keeping. *Urban Forestry & Urban Greening*, 44, 126438.
- Gözlükaya, T. (2007). Yerel yönetimler ve stratejik planlama: Modeller ve uygulama örnekleri. Master tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
- Hansen, R., Olafsson, A. S., van der Jagt, A. P., Rall, E., Pauleit, S. (2019). Planning multifunctional green infrastructure for compact cities: What is the state of practice?. *Ecological Indicators*, 96, 99-110.
- Jim, C. Y. (2004). Green-space preservation and allocation for sustainable greening of compact cities. *Cities*, 21(4), 311-320.
- Koçyiğit, M., Yıldız, M. (2014). Yerel yönetimlerde rekreasyon uygulamaları: Konya örneği. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2, 211-223.
- Koppen, G., Sang, Å. O., Tveit, M. S. (2014). Managing the potential for outdoor recreation: Adequate mapping and measuring of accessibility to urban recreational landscapes. *Urban Forestry & Urban Greening*, 13(1), 71-83.
- Lee, A. C., Maheswaran, R. (2011). The health benefits of urban green spaces: a review of the evidence. *Journal of Public Health*, 33(2), 212-222.
- Li, L., Du, Q., Ren, F., Ma, X. (2019). Assessing spatial accessibility to hierarchical urban parks by multi-types of travel distance in Shenzhen, China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(6), 1038.
- Liu, W., Chen, W., Dong, C. (2017). Spatial decay of recreational services of urban parks: Characteristics and influencing factors. *Urban Forestry & Urban Greening*, 25, 130-138.
- Marsal-Llacuna, M. L., Colomer-Llinàs, J., Meléndez-Frigola, J. (2015). Lessons in urban monitoring taken from sustainable and livable cities to better address the Smart Cities initiative. *Technological Forecasting and Social Change*, 90, 611-622.
- Mert, K., Öcalir, E. V. (2010). Konya'da Bisiklet Ulaşımı: Planlama ve Uygulama Süreçlerinin Karşılaştırılması. *METU Journal of the Faculty of Architecture*, 27(1).
- Özdemir, A. (2008). Katılımcı Kent Kimliğinin Oluşumunda Kamusal Yeşil Alanların Rolü. *Planlama*, 37.
- Özkır, A. Y. (2007). Kent parkları yönetim modelinin geliştirilmesi. Doktora tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı.
- Parolek, D. G., Parolek, K., Crawford, P. C. (2008). *Form Based Codes: A Guide for Planners, Urban Designers, Municipalities, and Developers*. Parolek D. G., Parolek, K., Crawford, P. C. (Eds.) John Wiley & Sons.
- Rasidi, M. H., Jamirsah, N., Said, I. (2012). Urban green space design affects urban residents' social interaction. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 68, 464-480.
- Ribeiro, L., Barao, T. (2006). Greenways for recreation and maintenance of landscape quality: five case studies in Portugal. *Landscape and Urban Planning*, 76(1-4), 79-97.
- Šebo, J., Gróf, M., Šbová, M. (2019). A contingent valuation study of a polluted urban lake in Košice, Slovakia: The case of the positive distance effect. *Journal of Environmental Management*, 243, 331-339.
- Taubenböck, H., Esch, T., Felber, A., Wiesner, M., Roth, A., Dech, S. (2012). Monitoring urbanization in mega cities from space. *Remote Sensing of Environment*, 117, 162-176.
- Vallecillo, S., La Notte, A., Zulian, G., Ferrini, S., Maes, J. (2019). Ecosystem services accounts: Valuing the actual flow of nature-based recreation from

ecosystems to people. *Ecological Modelling*, 392, 196-211.

Varol, Ö., Tatli, A. (2002). Phytosociological investigations of a *Pinus pinea* L. forest in the Eastern Mediterranean Region (K. Maraş-Turkey). *Plant Ecology*, 158(2), 223-228.

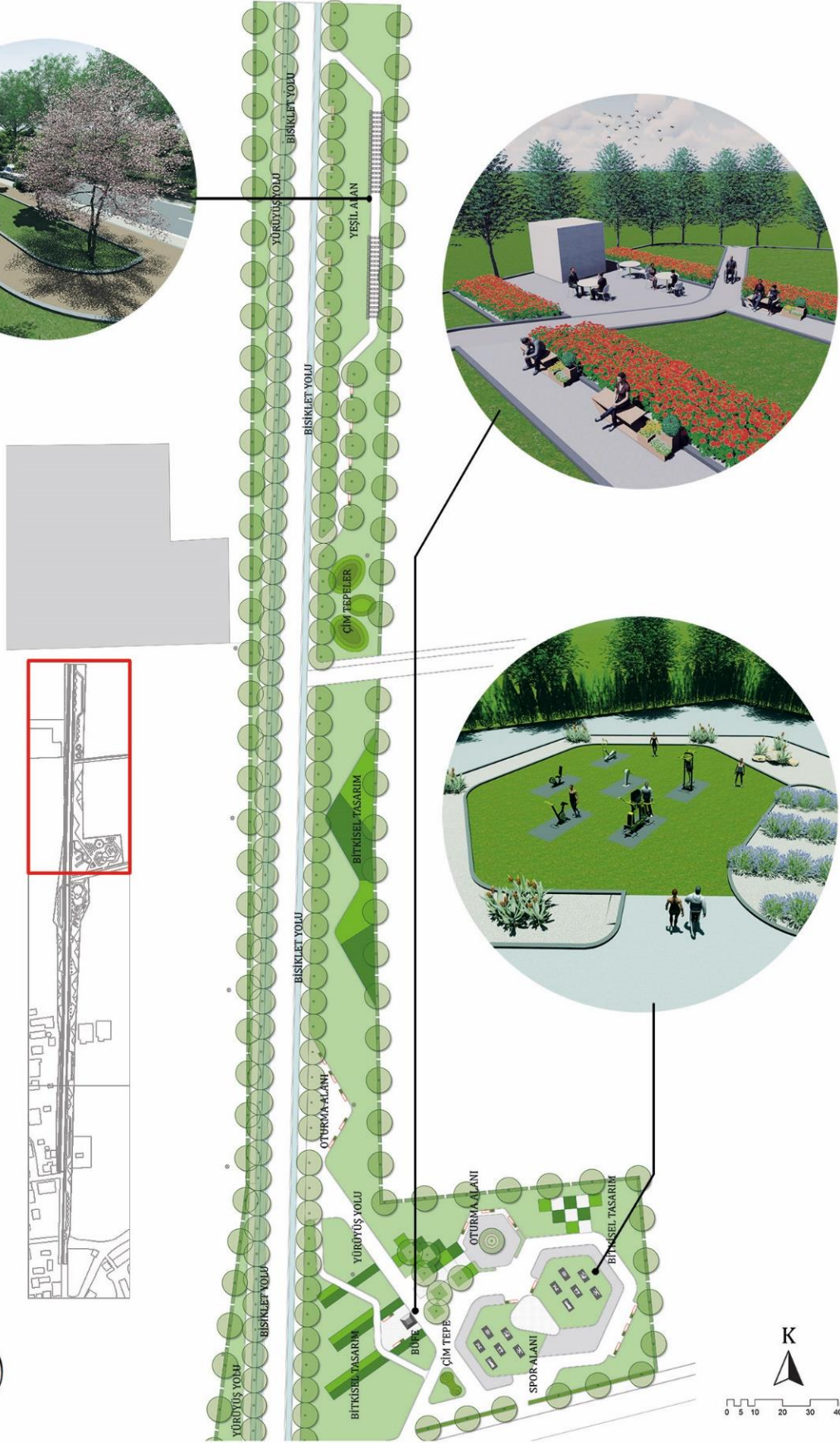
Wolff, M., Scheuer, S., Haase, D. (2020). Looking beyond boundaries: Revisiting the rural-urban interface of Green Space Accessibility in Europe. *Ecological Indicators*, 113, 106245.

Yenice, M. S. (2012). Kentsel yeşil alanlar için mekânsal yeterlilik ve erişebilirlik analizi; Burdur örneği, *Türkiye Ormancılık Dergisi*, 13(1), 41-47.

Ek 1

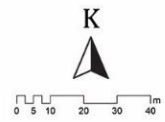
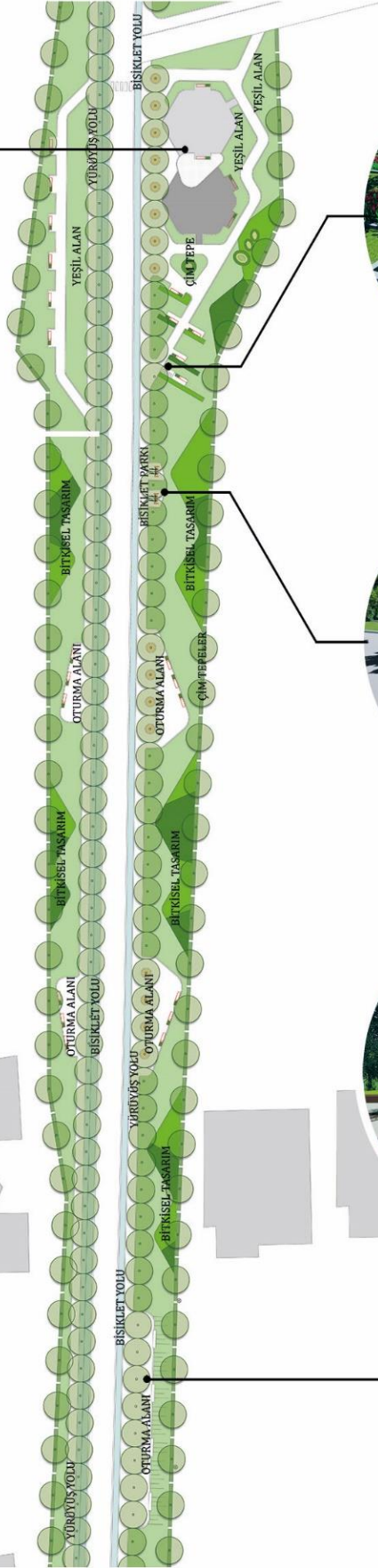
KOÇARLI - İNCİRLİOVA KARAYOLU PEYZAJ TASARIM PROJESİ

Bu planın Koçarlı Belediyesi ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü İşbirliği kapsamında diğer sermaye projeleri olarak üretilmiştir.
Tasarım Ekibi: Prof. Dr. Çiğdem KILIÇSALAN, Doç. Dr. Bulent DENİZ, Dr. Öğr. Üyesi Uğur KİMİR, ANSOY, Arç. Gör. Dr. Derya GÜDÜÇİN
ölçek: 1 / 1000

KOÇARLI - İNCİRLİOVA KARAYOLU PEYZAJ TASARIM PROJESİ

Bu planın Koçarlı Belediyesi ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü işbirliği kapsamında diğer sermaye projeleri olarak gerçekleştirilmiştir.
Tasarım Ekibi: Prof. Dr. Çiğdem KILIÇASLAN, Doç. Dr. Bilal DENİZ, Dr. Öğr. Üyesi Üzüm KAMER ANSOZ, Arş. Gör. Dr. Derya GÜLÇİN
ölçekte: 1/1000

Ek 2

